

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610-242932

Konu : Yazılı Soru Önergeleri

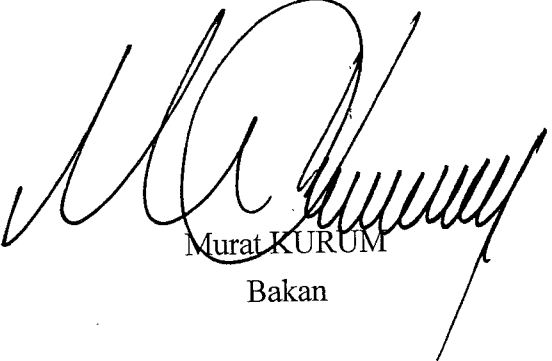
7/35105 GK 20
7/34855 GK 26
7/34856 GK 26
7/34639 GK 20
7/35497
7/35106 GK 28
16 Kasım 2020
7/35108 GK 28
7/32488 GK 11
.../.../2020
7/31046 GK 187
7/34647 GK 20
7/34737 GK 24
7/34738 GK 24

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ekli listede TBMM esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergelerine ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

7/30804 GK-26	7/30530 GK-19
7/30852 GK-26	7/34531 GK-19
7/35275 GK-28	7/34532 GK-19
7/33798 GK-12	
7/34604 GK-18	
7/34739 GK-24	
7/34908 GK-26	
7/33593 GK-12	
7/34402 GK-18	

Murat KURUM
Bakan

Ek:

Liste (5 Adet, 5 Sayfa)

Cevap Yazısı (24 Adet, 48 Sayfa)

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ'NÜN
TBMM 7/34855 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLAR

SORULAR

Anayasa ve yasalar gereği sadece savaş, afet, salgın hastalık gibi olağan üstü durumlarda ve hastane, okul yapımında uygulanması gereken "acele kamulaştırma" iktidarın pratikleri arasında yer alırken özel sektör için de genel uygulama haline gelmiş olup 2004 yılından itibaren tam 1609 "acele kamulaştırma" kararı çıkarıldığı bilinmektedir.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 27. maddesinde düzenlenen acele kamulaştırma Türkiye'de son zamanlarda Danıştay kararlarında da belirtildiği üzere büyük hak ihlallerine neden olmaktadır.

Türkiye'de günümüzde yapılan kamulaştırma işlemlerine baktığımızda kamu hizmetinin sunulmasında kamusalılık zemininin giderek yok olması ile acele kamulaştırmanın hukuki ve siyasi meşruiyeti gölgelenmektedir. Kamu hizmetlerinin görülmesinde özel girişimin devlet üretiminin yerini alması sonucunda yapılan kamulaştırmalar, kamunun ortak faydasına tahsis edilme gerekliliğini yok saymakta, özellikle doğrudan sermayenin kullanımına ve çıkarına sunulmaktadır.

İktidarın bürokratik yapılarının devletin baskı aygıtı olarak işlemekten öte bir rol üstlenmeyişi, bir kamusalılık zemini yaratmak yerine sermaye birikimi için tahakküm ve rant kaygısıyla hareket ettiğini göstermektedir. Bu aynı zamanda idarenin kamu hizmetlerini sağlayan kurum olmak yerine kolluk şiddeti ile büyük hak ihlalleri ve adaletsizlikler yaratan bir mekanizma olmasına neden olmuştur.

Acele kamulaştırmalar, özellikle kamulaştırmada toplumsal direnişle karşılaşılacak alanlarda uygulanmakta ve olası toplumsal direniş acele kamulaştırmanın hızlı el koyma olanağı ile aşılma istenmektedir. İstanbul'da 3. Havaalanı, Yırca'da termik santral, başta İstanbul olmak üzere pek çok kentte yapılan kentsel dönüşüm uygulamaları ve Türkiye'nin dört bir tarafında inşa edilen HES'lerde yaşanan toplumsal direniş acele el koyma kararıyla bertaraf edilmek istenmiştir. Acele kamulaştırma sonucunda kamulaştırmada kamu yararı amacının özel yarara dönüşmesi, devlet eliyle piyasaya yer açmak için geçimlik tarımın, küçük mülkiyetin devlet mülkiyeti adı altında sermayeye devredilmesi yurttaşların küçük mülklerine zor yoluyla el konması hukuksuzluğunun rahat ve sorunsuz işlemlerini sağlayan politikaların yerleşmesini sağlamıştır.

Bu duruma verilecek en son örnek köylülerin topraklarına el konularak tarlaların ortasına kurulmak istenen biyogaz enerji santralidir. Manisa Salihli Çapaklı köylülerinin arazilerinin temiz enerji gereğiyle "Ege Biyogaz Enerji Santrali'nin" yapımı amacıyla acele

kamulaştırılmasına karar verilmesi bu konudaki acele kamulaştırma kararı ve buna karşı yerel halkın mülkiyet haklarının elinden alınarak bir şirkete verilmesi olmuştur. İstisnai durumlarda uygulanması gereken yasal bir işlemin yurttaşların haklarının ihlal edilmesi yoluyla gerçekleşmesi, acele kamulaştırma kararının Ege Biyogaz Enerji Santrali'nin çıkarları için araçsallaştırıldığı yönündeki yaygın kamuoyu yargısını güçlendirmektedir. Çapaklı Köylüleri doğalarını kirleten, geçim kaynaklarını ellerinden alan biyogaz santraline karşı gelmiş, şirkete verilen izinlerin iptali için dava açmışlardır. Resmi tatil olan 15 Temmuz günü şirket iş makinelerine yol yapımı için çalışmalara başlamış, bunun üzerine köylüler baştan beri hukuksuz bir şekilde faaliyet gösteren şirketin çalışmalarına engel olmuşlar, Salihli Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunmuşlar, "Müdahalenin Menî" davası açarak iş makinelerinin tarlalarından çıkılmalarını sağlamışlar ve geceli gündüzlü yaşam nöbeti tutmuşlardı. 24 Temmuz'da ise şirket araçlarının geçmesi için nöbet tutan köylülere müdahale eden jandarmanın zor kullanması sonucu çoğu kadın birçok köylü darp edilerek, yaralanarak gözaltına alınmıştı.

Çapaklı Köyü'nün meyve ve zeytin bahçeleri, domates tarlaları ortasına biyogaz enerji tesisi yapılması için Cumhurbaşkanlığı kararı ile tapuda hazine adına tescil edilmek üzere Bakanlığınızca acele kamulaştırılan Çapaklı Köylüleri bu kararı köy meydanında protesto ederek kitlesel bir basın açıklaması gerçekleştirmişlerdir. Köylülerin avukatı tarafından; acele kamulaştırma kararı ekinde verilen haritaya göre biyogaz tesisi kurulmak istenen alanın en az 3 kat arttığı, kamulaştırılan tarlaların toplam alanının 106.799 m2 ve proje sahası: 33.115 m2'ye denk geldiği yani toplam santral alanının 139.914 m2 olduğu, bunun da alanın 3, 23 kat arttığı anlamına geldiği belirtilmiştir. Köylülerin yaşam alanları ve geçim kaynakları olan zeytinlik ve meyve bahçelerinin olduğu alana yapılmak istenen biyogaz santral projesine köylüler ve çevre örgütleri olarak dava açtıkları, ÇED Raporuna itiraz ettikleri, şirketin ve devlet kurumlarının yasal süreci beklemeden oldu bitti ile köylülerin toprağının gasp edildiği, geçimlik arazilerine el konduğu dile getirilmiştir.

Bu bağlamda;

1-Yasaya göre savaş, afet, salgın hastalık gibi olağanüstü durumlarda ve yol, hastane, okul yapımında devlet yatırımlarının hızla tamamlanması için Acele Kamulaştırma yöntemine başvurulabilecekken, Bakanlığınızca Çapaklı Köyü'nde olduğu gibi özel sektörün yatırımı için her fırsatta acele kamulaştırma yapılmasının, yerelde yaşayan halkın arazilerine, geçim kaynaklarına el konulmasının gerekçesi nedir?

2-İdarenin amaçladığı faaliyeti gerçekleştirmek için hem kamulaştırmadan başka bir yolla bu ihtiyacı karşılayamayacak olması hem de acele kamulaştırma bakımından işin aceleliğini gerekçeli bir biçimde ortaya koyması gerektiği göz önüne alındığında, sebep unsuru ile yakından ilişkili olması ve hukuk ile aykırılık teşkil etmeyeceği gerekçede yer almakta mıdır?

3-Acele Kamulaştırma Kararı ile hazine adına tescil edilecek bölge için Bakanlık ile şirket arasındaki sözleşmenin içeriği nedir?

4-Şirketin projeyi büyütüp büyütmeyeceği bilinmeden kamulaştırılan tarlaların 3.23 kat arttırılmasının nedeni nedir?

5-Ege Biyogaz Şirketine bu topraklar tahsis edilirken alınacak bedel ne kadardır?

6-Hedeflenen 'kamu hizmeti' hangi kamu yararına ve acil kamu ihtiyacına cevap vermektedir? Bu konuda çevre platformları, ekoloji örgütleri, oda ve STK'ların görüşüne başvurmama sebebiniz nedir?

7-Söz konusu 'kamulaştırma ihtiyacı' için acele kamulaştırma yerine olağan kamulaştırma yoluna gidilmemesinin nedeni nedir?

8-Manisa Salihli'ye bağlı Çapaklı Mahallesi'ndeki acele kamulaştırılma kararına karşı arazi sahiplerinin, köylülerin, birçok çevre örgütünün STK'ların "Halk için kamulaştırma, sermaye için değil", "Çapaklı'da BES'e izin vermeyeceğiz" "Gazcı şirket köyümüzü terk et", "Havama, suyuma, toprağıma dokunma" talepleri dikkate alınacak mıdır?

CEVAPLAR

Salihli Kaymakamlığı Salihli Milli Emlak Müdürlüğü'nden alınan bilgide,

İlçe Tapu Müdürlüğü nezdinde yapılan incelemede ; santral sahasının Kamulaştırmaya konu olmadığı; santral sahasının Ege Biyogaz AŞ'nin özel mülkiyetinde bulunan 135 ada 83 parsel 2.128,20 m², 135 ada 84 parsel 30.987,55 m² yüzölçümlü taşınmazlarda bulunduğu, buna göre biyogaz tesisi kurulmak istenilen alanın kamulaştırmaya konu edilmediği, 24 Eylül 2020 tarih ve 31254 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 2970 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı ile acele kamulaştırmaya karar verilen alanlar; santrale giden 530 metre uzunluğundaki kadastro yolunun genişletilmesine ilişkin yol kapsamında kalan 135 ada 52, 53, 54, 55,56 parsel no.lu 5 adet taşınmazın yola bakan cephesinden toplam 5.257,77 m² lik alan acele kamulaştırmaya konu edildiği, arazilerin değerini olumsuz etkileyebilecek bir durumun olmadığı, aksine kadastro yolu genişletilmesi ile arazilere rahat ulaşım yolu oluşturulduğu belirtilmektedir.

"Ege Biyogaz Enerji Santrali (3,120 MWe, 3,21 MWm, 3,56 MWth) ve Gübre Üretim Tesisi" projesi ile ilgili olarak 28.03.2019 tarihinde Bakanlığımıza başvurusu yapılmış, 09.01.2020 tarihinde "ÇED Olumlu" kararı verilmiştir.

ÇED sürecinde; ilgili kurum/kuruluşlar ve Bakanlık temsilcilerimizden oluşan kapsamlı bir İnceleme-Değerlendirme Komisyonu marifetiyle projenin yeri, türü ve etki alanı dikkate alınarak çevresel etkileri ve bu etkilere karşı alınacak önlemler incelenip değerlendirilmiş ve karara esas Nihai ÇED Raporunda taahhüt altına alınmıştır. Ancak, ÇED bir izin olmayıp yatırıma başlanması için tek başına yeterli bir belge de değildir.

Yatırıma başlanması için diğer ilgili kurum ve kuruluşlardan gerekli izinlerin alınması gerekmekte olup, söz konusu kamulaştırma kararı ile ilgili olarak ilgili kurum/kuruluşlardan gerekli bilgilerin alınması gerekmektedir.

Bununla birlikte, ÇED Yönetmeliği kapsamında Bakanlığımız/Manisa Valiliği (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) tarafından izleme-kontrol çalışmaları yapılarak tesis denetlenecek olup Nihai ÇED Raporunda taahhüt edilen tedbirlerin alınmaması durumunda, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanun'a istinaden yayımlanan yönetmelikler kapsamında gerekli iş ve işlemler uygulanacaktır.